

Majandus- ja kommunikatsiooniministri
 21.06.2011. a määrus nr 50
 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise,
 talle juhtimisõiguse andmise kord ja
 juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele”
 Lisa 7

(majandus- ja kommunikatsiooniministri
 31.12.2013. a määruse nr 83 sõnastuses)

NÕUDED EKSA MISÕIDUKILE JA JUHI VARUSTUSELE

1. Sõltuvalt mootorsõiduki kategooriast, mille juhtimisõigust taotletakse, peab eksamisõiduk vastama järgmistele nõuetele:

Mootor- sõiduki kategooria	Mootori töömaht cm ³	Mootori võimsus kW	Suurim valmistaja kiirus km/h	Auto täismass kg	Haagise täismass kg	Haagise tegelik mass kg	Pikkus m	Laius m
A ¹⁾	>125	>11– ≤25	≥100					
A ²⁾		≥35						
A1 ³⁾	≥75– ≤125	≤11						
A ¹³⁾	≥ 600	≥ 40						
A2 ¹³⁾	≥ 400	≥25– ≤35						
A1 ¹³⁾	≥ 120		≥ 90					
B ⁴⁾			≥100					
BE ⁵⁾			≥100		≥1000	≥800		
B1 ⁶⁾			≥60					
C ⁷⁾			≥80	≥12 000			≥8	≥2,4
CE ⁸⁾			≥80	kokku ≥20 000		koos autoga ≥15 000	kokku ≥14	≥2,4
C1 ⁹⁾			≥80	≥4000			≥5	
C1E ¹⁰⁾			≥80		≥1250	≥800	kokku ≥8	
D ¹¹⁾			≥80				≥10	≥2,4
DE ¹²⁾			≥80		≥1250	≥800		≥2,4
D1 ¹¹⁾			≥80	≥4000			≥5	
D1E ¹²⁾			≥80		≥1250	≥800		

1) ilma külghaagiseta, järkjärguline luba;

2) ilma külghaagiseta, otsene luba;

3) ilma külghaagiseta;

4) neljarattaline;

5) haagise valmistajakiirus on vähemalt 100 km/h ja autorongi täismass ületab 3500 kg; haagise veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on mootorsõidukiga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune; kinnine kastitaoline konstruktsioon võib olla ka veidi kitsam kui

mootorsõiduk, tingimusel, et tahavaade on võimalik üksnes mootorsõiduki välimiste tahavaatepeeglite kaudu;

⁶⁾ neljarattaline;

⁷⁾ sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid, vähemalt kaheksakäiguline käigukast ja Euroopa nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 3821/85 (autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta) (edaspidi *määrus (EMÜ) nr 3821/85*) kindlaks määratud sõidumeerik; veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune; sõiduki tegelik kogumass peab olema vähemalt 10 000 kilogrammi;

⁸⁾ kas poolhaagis autorong või C-kategooria eksamisõiduk koos vähemalt 7,5 meetri pikkuse haagisega; sõidukil on mitteblokeeruvad pidurid, vähemalt kaheksakäiguline käigukast ja määrukses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik; veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune;

⁹⁾ sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid ja määrukses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik; veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune;

¹⁰⁾ haagise veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune; kinnine kastitaoline konstruktsioon võib olla ka veidi kitsam kui juhikabiin, tingimusel, et tahavaade on võimalik üksnes mootorsõiduki välimiste tahavaatepeeglite kaudu;

¹¹⁾ sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid ja määrukses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik;

¹²⁾ haagise veoseruum on kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on vähemalt kaks meetrit lai ja kaks meetrit kõrge;

¹³⁾ alates 19. jaanuarist 2013. aastal, mootorratas ilma külghaagiseta. Lubatud kasutada ettenähtust kuni 5 cm³ väiksema mootori töömahuga mootorrattast.

Märkus:

Käesoleva lisa punktis 1.1 nimetatud A-kategooria eksamisõidukit, mille mootori võimsus on vähemalt 40 kW, võib kasutada kuni 2018. aasta 31 detsembrini.

1.1. Sõltuvalt mootorsõiduki kategooriast, mille juhtimisõigust taotletakse, peab eksamisõiduk vastama järgmistele nõuetele:

AM-kategooria:

Kaherattaline, kolmerattaline või neljarattaline mootorsõiduk, mille valmistajakiirus on üle 25 km/h, kuid mitte üle 45 km/h ja mille töömaht sädesüütega sisepõlemismootori korral ei ületa 50 cm³ või muu sisepõlemismootori korral suurim kasulik võimsus ei ületa 4 kW või mille suurim püsi-nimivõimsus elektrimootori korral on üle 0,25 kW, kuid ei ületa 4 kW. Kerge neljarattalise mootorsõiduki tühimass ei tohi ületada 350 kg. Neljarattalise kerge elektrisõiduki korral ei arvestata akude massi tühimassi hulka.

A1-kategooria:

A1-kategooria ilma külghaagiseta mootorratas, võimsusega kuni 11 kW, mille võimsuse ja massi suhe ei ületa 0,1 kW/kg ning mille suurim valmistajakiirus on vähemalt 90 km/h.

Sisepõlemismootoriga käitatava mootorratta mootori töömaht on vähemalt 120 cm³. Lubatud on kasutada ettenähtust kuni 5 cm³ väiksema mootori töömahuga mootorrattast.

Elektrimootoriga käitatava mootorratta võimsuse ja massi suhe on vähemalt 0,08 kW/kg.

A2-kategooria:

Ilma külghaagiseta mootorratas, võimsusega vähemalt 20 kW, kuid mitte üle 35 kW, ning võimsuse ja massi suhe ei ületa 0,2 kW/kg.

Sisepõlemismootoriga käitatava mootorratta mootori töömaht on vähemalt 400 cm³. Lubatud on kasutada ettenähtust kuni 5 cm³ väiksema mootori töömahuga mootorrattast.

Elektrimootoriga käitatava mootorratta võimsuse ja massi suhe on vähemalt 0,15 kilovatti kilogrammi kohta.

A-kategooria:

Ilma külghaagiseta mootorratas, tühimassiga üle 180 kg ja võimsusega vähemalt 50 kW. Lubatud on kasutada ettenähtust kuni 5 kg võrra väiksema massiga mootorrattast.

Sisepõlemismootoriga käitatava mootorratta mootori töömaht on vähemalt 600 cm³. Lubatud on kasutada ettenähtust kuni 5 cm³ väiksema mootori töömahuga mootorrattast.

Elektrimootoriga käitatava mootorratta võimsuse ja massi suhe on vähemalt 0,25 kW/kg.

B-kategooria:

Neljarattaline B-kategooria mootorsõiduk suurima valmistajakiirusega vähemalt 100 km/h.

BE-kategooria:

B-kategooria eksamisõiduk koos vähemalt 1 000 kg lubatud täismassiga haagisega, mille suurim valmistajakiirus on vähemalt 100 km/h ja mis ei kuulu B-kategooriasse. Haagise veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on vedukiga vähemalt ühelaiune ja –kõrgune. Kinnine kastitaoline konstruktsioon võib olla ka veidi kitsam kui veduk, tingimusel et tahavaade on võimalik üksnes veduki välimiste tahavaatepeeglite kaudu. Haagise tegelik mass peab olema vähemalt 800 kg;

B1-kategooria:

Neljarattaline mootorsõiduk, mis ei ole mopeed ning mille suurim valmistajakiirus on vähemalt 60 km/h. Sõiduki tühimass ei tohi ületada 400 kg või kaubaveoks mõeldud sõidukitel 550 kg. Mootori netovõimsus ei tohi ületada 15 kW. Elektrisõidukitel ei arvestata tühimassi hulka akude massi.

C-kategooria:

C-kategooria mootorsõiduk, mille lubatud täismass on vähemalt 12 000 kg, pikkus vähemalt 8,0 m, laius vähemalt 2,4 m ning suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Sõidukil peavad olema mitteleblokeeruvad pidurid ja käiguvahetussüsteem, mis võimaldab juhil käike käsitsi valida, ning määruses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik. Veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja –kõrgune. Sõiduki tegelik mass peab olema vähemalt 10 000 kg.

CE-kategooria:

Kas poolhaagisautorong või C-kategooria eksamisõiduk koos vähemalt 7,5 m pikkuse haagisega. Nii poolhaagisautorongi kui ka sõidukite kombinatsiooni lubatud täismass on vähemalt 20 000 kg, pikkus vähemalt 14,0 m, laius vähemalt 2,4 m ning suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Sõidukil peavad olema mitteleblokeeruvad pidurid ja käiguvahetussüsteem, mille puhul juht saab käike käsitsi valida, ning määruses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik. Veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja –kõrgune. Nii poolhaagisautorongi kui ka sõidukite kombinatsiooni tegelik mass peab olema vähemalt 15 000 kg.

C1-kategooria:

C1-alamkategooria mootorsõiduk, mille lubatud täismass on vähemalt 4 000 kg, pikkus vähemalt 5,0 m ning suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid ja määruses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik. Veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune;

C1E-kategooria:

C1-alamkategooria eksamisõiduk koos vähemalt 1 250 kg lubatud täismassiga haagisega. Autorongi pikkus peab olema kokku vähemalt 8,0 m ja suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Haagise veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on juhikabiiniga vähemalt ühelaiune ja -kõrgune. Kinnine kastitaoline konstruktsioon võib olla ka veidi kitsam kui juhikabiin, tingimusel et tahavaade on võimalik üksnes veoki välimiste tahavaatepeeglite kaudu. Haagise tegelik mass peab olema vähemalt 800 kg.

D-kategooria:

D-kategooria mootorsõiduk, mille pikkus on vähemalt 10,0 m, laius vähemalt 2,4 m ning suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid ja määruses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik;

DE-kategooria:

D-kategooria eksamisõiduk ja vähemalt 1 250 kg lubatud täismassiga haagis laiusega vähemalt 2,4 m ja suurima valmistajakiirusega vähemalt 80 km/h. Haagise veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on vähemalt 2,0 m lai ja 2,0 m kõrge. Haagise tegelik mass peab olema vähemalt 800 kg;

D1-kategooria:

D1-alamkategooria mootorsõiduk, mille lubatud täismass on vähemalt 4 000 kg, pikkus vähemalt 5,0 m ning suurim valmistajakiirus vähemalt 80 km/h. Sõidukil peavad olema mitteblokeeruvad pidurid ja määruses (EMÜ) nr 3821/85 kindlaks määratud sõidumeerik;

D1E-kategooria:

D1-alamkategooria eksamisõiduk koos vähemalt 1 250 kg lubatud täismassiga haagisega, suurima valmistajakiirusega vähemalt 80 km/h. Haagise veoseruum peab olema kinnine kastitaoline konstruktsioon, mis on vähemalt 2,0 m lai ja 2,0 m kõrge. Haagise tegelik mass peab olema vähemalt 800 kg;

2. Täiendavad tingimused:**2.1. Eksamiauto:**

- 1) eksamineerijal peab eksamiautos olema küllaldaselt ruumi, sh lisapedaalide kasutamiseks;
- 2) juhiistme kõrval peab olema kaassõitja iste;
- 3) B-kategooria eksamiautol peavad olema peatoed;
- 4) C-kategooria eksamiautoga peab olema võimalik vedada veost;
- 5) lisatahavaatepeegel peab võimaldama eksamineerijal vabalt jälgida liikluses toimuvat;
- 6) eksamiautol peab olema mõlemal küljel välispeegel;
- 7) piduri ja siduri lisapedaalid peavad olema valmistaja juhendi kohased ja nõuetekohaselt paigaldatud ning need peavad töötama tõhusalt;

8) B-kategooria ja B1-alamkategooria eksamiautol peab külg- ja tagaakende läbipaistvus olema vähemalt 70%;

9) puudega isiku eksamisõiduk peab olema kehtivas korras temale kohandatud;

10) B-kategooria eksamiautol peab olema Maanteeameti peadirektori poolt kehtestatud nõuetele vastav salvestusseade sõidueksami salvestamiseks. Eksamiauto või salvestusseadme rikke või muu mõjuva põhjuse korral on liiklusregistri bürool Maanteeameti peadirektori kehtestatud korra kohaselt õigus kasutada ilma salvestusseadmeta eksamiautot.

2.2. Eksamimootorratas ja mopeed:

1) A-kategooria, A2- ja A1-alamkategooria eksamimootorratas ning AM-kategooria eksamimopeed peab olema varustatud sidevahendiga, mille abil saab pidada sidet eksamineeritavaga. Kui sõidueksam toimub neljarattalise mopeediga ning eksamineerija istub eksamisõidukis kõrvalistmel, pole sidevahendi kasutamine vajalik;

2) mootorrattaga ja kahe rattalise mopeediga sõidueksami andmisel peab eksamineeritaval seljas olema „Liiklusseaduse“ § 11 kohane kollakas-roheline ohutusvest. Mootorrattajuht peab kasutama turvariidetust ja nõuetekohast turvavarustust (nõuetele vastav ja sobiva suurusega motokiiver, mootorratturi saapad või muud kinnised hüppeliigesekaitsega saapad, mootorratturi kaitsekindad, vähemalt põlve-, õla- ja küünarliigesekaitsmed). Mopeedijuht peab kasutama sobiva suurusega motokiivrit ning turvariidetust ja -varustust (kinnised hüppeliigesekaitsega jalanõud, vähemalt põlve-, õla- ja küünarliigesekaitsmed või eelpool nimetatud nõuetele vastav turvariidetust).

3. Sõiduki käigukast

Käikukastiga sõiduki juhtimiseks peab sooritama sõidueksami käsikäigukastiga sõidukil.

Käikukastiga sõidukiks loetakse sõiduk, millel on siduripedaal (või A1, A2 ja A-kategooria puhul toimub käiguvahetus manuaalselt siduripedaali või sidurihoova abil), mida juht kasutab sõiduki käivitamiseks või seiskamiseks ning käikude vahetamiseks.

Kehtestatud kriteeriumidele mittevastavaid sõidukeid käsitletakse automaatkäigukastiga sõidukina.